

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на латинска историска граматика			
2.	Код	КФ3/622-3/23			
3.	Студиска програма	Класична филологија			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Институт за класични студии			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	III академска година / VI семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Елена Џукеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите во рамките на овој курс стекнуваат основни знаења за латинската историска граматика и за развојот на гласовната система и различните именски и глаголски категории на латинскиот јазик. Способни се да применат историска и компаративна метода на елементарно ниво за да ги објаснат дијалектните и архаичните јазични форми, отстапките од правилата на латинската граматика, метричките неправилности, како и потеклото на зборовите од основниот вокабулар. Исто така стекнуваат поголема способност да направат самостојна проценка и избор во поглед на реконструкцијата на оригиналниот текст и на преводниот еквивалент при превод на мајчиниот јазик и да ги образложат причините за тоа. Можат да дискутираат и пишуваат за различни фонетски и морфолошки аспекти од развојот на латинскиот јазик во рамките на индоевропското семејство јазици на елементарно ниво.				
11.	Содржина на предметната програма: Развој на гласовната система на латинскиот јазик во споредба со другите индоевропски јазици; Промени кај вокалите и консонантите и развој на консонантските групи; Падежни наставки; Синкретизам на падежите; Развој на именските основи во споредба со другите индоевропски јазици; Заменска и именска деklinација; Придавки и прилози; Броеви; Глаголски наставки; Развој на глаголските основи и времиња во споредба со другите индоевропски јазици: Одлики на финитните и инфинитните глаголски форми, начините, залогот; Зборообразување; Етимологии на зборови од основниот вокабулар; Анализа на латински текстови и натписи (Плаут, автори и натписи од ранолатинскиот период) и споредба со соодветни примери во рамките на латинскиот јазик, како и од други јазици.				
12.	Методи на учење: - превод и анализа на изворни текстови и натписи - предавања - групни и индивидуални граматички вежби - изработка на самостојни задачи, проектни задачи и есеи - презентации (усни и писмени)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	60 (2+2) + 120			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	

		16.2.	Самостојни задачи	50 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	Тест 1: мин. 18 макс. 35 бодови Тест 2: мин. 18 макс. 35 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	15 бодови			
	17.3.	Активност и учество	15 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност во наставата и реализација на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација и самоевалуација			
	Литература					
		Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	T. Macci Plauti	Comoediae Ed. W. M. Lindsay Tom. I- II	Oxford University Press, Oxford	1903-1905
	22.1.	2.	E. H. Warmington (ed. and trans.)	Remains of Old Latin. Vol. IV. Archaic Inscriptions	William Heinemann – Harvard University Press, London – Cambridge, MA	1940
		3.	Sihler, A. L.	New Comparative Grammar of Greek and Latin	Oxford University Press, New York - Oxford	1995
		4.	M. Weiss	Outline of the Historical and Comparative Grammar of Latin	Beech Stave Press, Ann Arbor - New York	2009
		5.	D. Hraste Nečas	Starolatinski natpisi	Sveučilište u Zadru, Zadar	2019
		Дополнителна литература				
	22.2.	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Clackson, J. – Horrocks, G.	The Blackwell History of the Latin Language	Wiley-Blackwell, Malden (USA) – Oxford (UK) – Carlton (Victoria, Australia)	2007
		2.	Palmer, L. R.	The Latin language	Faber & Faber Ltd., London	1954
		3.	Clackson, J. (ed.)	A Companion to the Latin Language	Wiley - Blackwell	2011